

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 10/1999 vp

Hallituksen esitys laeiksi lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain, taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain, maatalousyrittäjien eläkelain ja merimieseläkelain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 14 päivänä syyskuuta 1999 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain, taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain, maatalousyrittäjien eläkelain ja merimieseläkelain muuttamisesta (HE 44/1999 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Pia Jokinen ja matemaatikko Tarja Härkönen, sosiaali- ja terveysministeriö

- johtaja Martti Hännikäinen, Vakuutusvalvontavirasto
- suunnittelujohtaja Markku Hänninen, Eläketurvakeskus
- aktuaarijohtaja Olavi Välimäki, LEL-työeläkekassa
- toimitusjohtaja Taisto Paatsila, Maatalousyrittäjien Eläkelaitos
- lakimies Ove Herrlin, Merimieseläkekassa.

Lisäksi valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitolta, Suomen Varustamoyhdistykseltä, Ålands Redarförening -nimiseltä yhdistykseltä, Suomen Laivanpäälystöliitolta, Rakennusteollisuuden Keskusliitolta ja Suomen Lastauttajain Liitolta.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelakia, taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelakia ja merimieseläkelakia siten, että mainittujen lakien mukaista toimintaa harjoittavien, lailla perustettujen eläkelaitosten, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaisen työeläkekassan, esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassan sekä merimieseläke-

kassan vakavaraisuuden järjestäminen olisi mahdollista saattaa muuttunutta sijoitusympäristöä sekä työeläkejärjestelmässä toteutettuja muutoksia vastaaviksi. Samalla ehdotetaan edellä mainittuja eläkelaitoksia sekä maatalousyrittäjien eläkelaitosta koskeviin säädöksiin johdon kelpoisuutta koskevia uusia säännöksiä.

Työeläkekassalle, merimieseläkekassalle ja esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassalle ehdotetaan soveltuvien osin

vastaavaa vakavaraisuusmekanismia kuin on työeläkevakuutusyhtiöillä. Tähän liittyen ehdotetaan säädettäväksi valvontamekanismista, joka mahdollistaisi entistä aikaisemmin puuttumisen eläkelaitoksen toimintaan, jotta vakuutettujen edut voitaisiin paremmin turvata.

Sijoitustoiminnan järjestämistä koskeviin säännöksiin ehdotetaan vastaavia sijoitustoiminnan itsenäisyyttä koskevia muutoksia kuin työeläkevakuutusyhtiöilläkin, ottaen huomioon kuitenkin kunkin eläkelaitoksen erityisluonne, jolloin esimerkiksi ulkoisten palvelujen osto olisi mahdollista laajemmassa määrin kuin työeläkevakuutusyhtiöillä.

Mainittuja eläkelaitoksia koskeviin lakeihin ehdotetaan selventäviä säännöksiä Vakuutusvalvontaviraston mainittuihin laitoksiin kohdistamasta valvonnasta.

Mainittujen eläkelaitosten hallituksen jäseneltä vaadittaisiin hyvämaineisuutta sekä riittävää työeläkevakuutustoiminnan tuntemusta. Johdon kelpoisuusvaatimuksissa otettaisiin kuitenkin huomioon näiden eläkelaitosten erityispiirteet. Hallintoelinten tehtäviä koskevat yleis-

säännökset ehdotetaan siirrettäviksi asetustasolta lakiin. Samalla lakiin otettaisiin johdon vahingonkorvausvelvollisuutta koskevat säännökset.

Esitys liittyy laajempaan kokonaisuuteen työeläkelaitosten rahoituksen, vakavaraisuusvaatimusten, sijoitustoiminnan ja hallinnon uudistamisesta.

Työeläkkeiden rahoitukseen liittyvä rahastokorkouudistus on toteutettu vuoden 1997 alusta voimaan tulleilla vakuutusyhtiölain, työntekijän eläkelain, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijän eläkelain, merimieseläkelain, vakuutuskassalain ja eläkesäätiölain muutoksilla. Samassa yhteydessä uudistettiin työeläkevakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta koskevat vaatimukset. Työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan ja hallinnon säännökset uudistettiin samoin vuonna 1997. Eläkekassojen ja eläkesäätiöiden vakavaraisuutta koskevat uudistukset toteutettiin vuoden 1998 alusta voimaan tulleilla eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muutoksilla.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 31 päivänä joulukuuta 1999.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 30 päivänä syyskuuta 1999

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Marjatta Vehkaoja /sd
jäs. Merikukka Forsius /vihr
Tuula Haatainen /sd
Saara Karhu /sd
Inkeri Kerola /kesk

Niilo Keränen /kesk
Valto Koski /sd
Marjaana Koskinen /sd
Pehr Löf /r
Juha Rehula /kesk

StVM 10/1999 vp — HE 44/1999 vp

Päivi Räsänen /skl
Sari Sarkomaa /kok
Marjatta Stenius-Kaukonen /vas

Raija Vahasalo /kok
Jaana Ylä-Mononen /kesk
vjäs. Lasse Virén /kok.